

عبدالله موحد؛ مردی که تاریخ کشتی را از نو نوشت

بدرد نایبه

نگار رشیدی

خبر کوتاه است وجانکاه؛رفوافتادن برگی دیگر از دخت تناور تاریخ ورزش ایران. درگذشت عبدالله موحد، تنها خاموش شدن یک ستاره در آسمان ورزش نیست، بلکه پایان یک دوران است؛ دورانی که در آن پهلوانی، هوش و اصالت، حرف اول و آخر را روی تشک کشتی می زد. وقتی از عبدالله موحدسخن می گوئیم، از یک ورزشکار مدال آور صرف حرف نمی زنیم؛ ما از تجسم اراده، نبوغ و تکنیک ناب ایرانی سخن می گوئیم، مردی که با رفتنش، بخشی از خاطرات طلایی و غرورآفرین چندنسل را با خود برد، اما نامش برای همیشه در حافظه جمعی این سرزمین حک شده‌است.

عبدالله موحد در اسفندماه ۱۳۱۸ در بایلسر چشم به جهان گشود. سسرزمینی که با خاک نم خورده و بوی دریا، همواره مه‌د لا‌وران و پهلوانان بوده است. اما موحد با همه فرق داشت. او از همان ابتدا نشان داد که قرار نیست تنها با تکیه بر زور بازو و حرفان را از پیش رو بردارد. در روزگاری که کشتی بیشتر بر پایه قدرت بدنی و جسارت استوار بود، جوانی پا به عرصه گذشت که کشتی را مانند یک بازی شطرنج می دید. او قدرت را با ظرافت و تکنیک را با هوشی سرشار در آمیخت. مسیر او برای رسیدن به قله‌های افتخار هموار نبود، اما اراده‌ای از پولاد داشت که هیچ سدی نمی توانست در برابرش مقاومت کند.

سال‌های طلایی موحد، از اواسط دهه ۴۰ خورشیدی آغاز شد. او از سال ۱۹۶۵ تا ۱۹۷۰، دست به کاری زد که در تاریخ کشتی جهان بی نظیر یا کم نظیر است. ۶سال پیاپی، هیچ حریفی در سراسر کره خاکی نتوانست پشت او را به خاک بمالد یا حتی او را به زانو در آورد. پنج مدال طلای مسابقات جهانی و یک مدال طلای المپیک ۱۹۶۸ مکزیکوسی، کلکسیون از افتخارات را برای او ساخت که نامش را در تالار مشاهیر فیلا جاودانه کرد.

کسانی که کشتی‌های موحد را دیده‌اند، به خوبی می دانند که او روی تشک کشتی نمی گرفت، بلکه می رقصید. زیرگیر روی بی نقص، خیمه‌های سنگین و واکنش‌های صاعقه‌وار او، حرفان را پیش از آنکه متوجه شوند چه اتفاقی افتاده، تسلیم می کرد. او به معنای واقعی کلمه نایبه بود. می گویند حرفانش ساعت‌ها فیلم کشتی‌های او را تماشا می کرد تنها برای نفوذ به گارد دفاعی‌اش پیدا کنند، اما وقتی روی تشک برابرش می ایستادند، مقهور ذهن خلاق و بدن آماده‌اومی شدند. موحد به دنیا نشان داد که کشتی گیر ایرانی تنها یک مبارز نیست، بلکه یک هنر مند است.

اما آنچه عبدالله موحد را در قلب ایرانیان به یک اسطوره تبدیل کرد، تنها مدال‌های زرین او نبود. او شخصیتی متمایز داشت. در دورانی که بسیاری از قهرمانان درگیر حواشی می شدند، موحد به تحصیلات ادامه داده و همواره به عنوان یک چهره فرهنگی و آکادمیک در میان ورزشکاران شناخته می شد. او مردی بود که اصول و ارزش‌های خود را به هیچ قیمتی نفروخت.

داستان‌های بسیاری از عزت نفس و آزادی او نقل می شود؛ از رد کردن پیشنهادهای نجومی کشتی‌های خارجی برای مربیگری گرفته تا ایستادگی بر سر آرمان‌هایی که به آنها باور داشت. موحد هرگز حاضر نشد برای کسب منافع شخصی، سر خم کند. او تجلی همان پهلوانی بود که در شاهنامه فردوسی می خوانیم؛ قدرتمند، اما متواضع، فاتح، اما باگذشت. او به هر موش عشق می ورزید و مردم نیز این عشق را با تمام وجود به او باز می گرداندند.

سال‌های متمادی زندگی در خارج از کشور، هرگز نتوانست پیوند عاطفی موحد را با سرزمین مادری‌اش قطع کند. او در آمریکا زندگی می کرد، اما اقلیش در ایران می تپید. هر بار که نامی از ایران برده می شد، چشمانش برق می زد. دوری از وطن برای مردی که روزگاری پرچم این کشور را در معتبرترین میادین جهانی به اهتزاز در آورده بود، آسان نبود، اما او هموار با وقار و سکوتی معنادار، این دل‌تنگی را در سینه حبس کرد. او هیچ‌گاه از ریشه‌های خود فاصله نگرفت و همواره به عنوان یک ایرانی اصیل، مایه فخر و مباهات هم‌وطنانش در سراسر جهان بود.

امروز، اگر چه جسم خسته عبدالله موحد از میان ما رفته است، اما روح بزرگ او در وجب و به وجب تشک‌های کشتی این سرزمین زنده است. مرگ پایان کبوتر نیست و برای مردی چون موحد، مرگ تنها آغاز یک جاودانگی ابدی است. تازمانی که نام ایران پابر جاست و تازمانی که جوانان این مرز و بوم دوبنده کشتی بر تن می کنند، نام عبدالله موحد به عنوان نمادی بی‌دیل کمال، غیرت و هنر در ورزش، بر زبان‌ها جاری خواهد بود.

ما امروز تنها در سسوغ یک قهرمان نشسته‌ایم؛ ما در سوغ بخشی از هویت درخشان خود می‌گرییم. بدرد اوی نایبه بی تکرار. بدرد اوی مردی که روی تشک کشتی شعر سرودی و با مدال‌هایت، لبخند را بر لبان یک ملت نشانیدی. نامت تا ابد بر تارک تاریخ ورزش جهان می درخشد و یادت در قلب‌های ما همیشه زنده خواهد ماند. روح شاد و مسیرت پر رهرو باد.

با ایلنا همراه شوید

خبرگزاری کار ایران «ایلنا»

صاحب امتیاز: موسسه اطلاع‌رسانی و خبرگزاری ایلنا

مدیر مسئول: مسعود حیدری

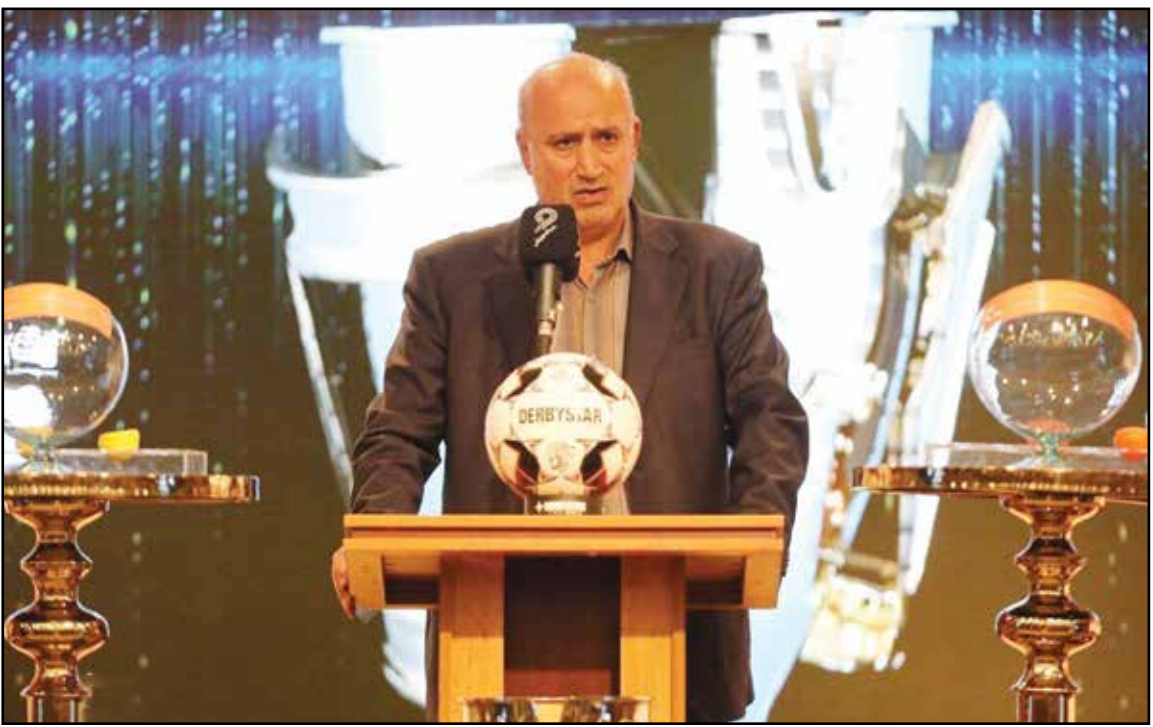
زیر نظر شورای سردبیری

مدیر بازرگانی و روابط عمومی: مرتضی بلوکی

toseeirani.ir

وقتی سیاست، پاسپورت فوتبال را در فرودگاه پیرسون بایگانی کرد

صندلی‌های خالی ونکوور

آر باطاری

تصویر، یک پارادوکس تمام‌عیار بود. در ونکوور کانادا، جیانی اینفانتینو، رئیس فیفا با لحنی قاطع و با تکیه بر شعار همیشگی «فوتبال جهان را متحد می کند»، پشت تریبون هفتادوششمین کنگره ایستاده بود و از حضور قطعی و بی قیدو شرط تیم ملی ایران در جام جهانی ۲۰۲۶ در خاک آمریکا دفاع می کرد. او به صراحت خط قرمزی روی تمام شایعات کشید. اما دقیقاً در همان لحظاتی که اینفانتینو از قدرت فوتبال برای عبور از مرزها سخن می گفت، یکی از صندلی‌های سالن اجلاس خالی بود؛ صندلی متعلق به رئیس فدراسیون فوتبال ایران. دلیل این غیبت نه انصراف بود، نه تاخیر در پرواز و نه مشکلات معمول اداری. داستان در نقطه‌ای دیگر از خاک کانادا، در فرودگاه پیرسون تورنتو با یک برخورد سرد و چکشی به پایان رسیده بود. تقابلی بی سابقه میان دعوت‌نامه‌های رسمی نهاد حاکم بر فوتبال جهان و دیوارهای بلند قوانین امنیتی و مهاجرتی یک کشور غربی. این روایتی است از سفری که به مقصد نرسید و تقابلی که نشان داد مرزهای سیاست، گاهی به سادگی خطوط زمین چمن را می‌بلعد.

برای مهدی تاج، هدایت ممبینی و مهدی مومنی سه عضو ارشد فدراسیون فوتبال ایران، مسیر رسیدن به کنگره فیفا در ونکوور، یک مبارزات

چهره به چهره

صدای پای تاریخ در مستطیل سبز

دختران آبی

نازنین دشتی

صدای سوت آغاز نوزدهمین دوره لیگ برتر فوتبال زنان ایران، امسال تنها نویدبخش شروع یک تورنمنت ورزشی نیست؛ بلکه زنگ بیداری یک دوران جدید و هیجان‌انگیز است. با الزام و پافشاری کنفدراسیون فوتبال آسیا (AFC) مبنی بر ضرورت تیمداری باشگاه‌های خواهان مجوز حرفه‌ای در بخش زنان، شمایل لیگ برتر ایران دچار یک دگردیسی جذاب شده است. حالا، در کنار ریشه‌دارهایی چون ملوان و سپاهان، دو نوپاهایی که به سرعت جای پای خود را محکم کرده‌اند مانند گل‌گهر و پرسپولیس، نام یک غول دیگر نیز به چشم می‌خورد؛ استقلال تهران.

این حضور، پازل قدرت را در فوتبال زنان ایران تکمیل می‌کند

و نوید فصلی را می‌دهد که در آن نیمی

از تیم‌های حاضر، نام‌ها و نشان‌های مستقیم و اسم‌ورس‌مداری را به دوش می‌کشند. ورود استقلال به لیگ برتر، داستانی از جنس مقاومت و جنگندگی در مستطیل سبز است. برخلاف رقیب دیرینه یعنی پرسپولیس که مسیر خود را با خرید امتیاز در لیگ یک هموار کرد و زودتر به سطح اول رسید، دختران آبی پوش

پایتخت مسیر سخت‌تری را برگزیدند. آنها بندها کفش‌های‌شان را در لیگ دسته دوم محکم کردند. در زمین‌های خاکی و چمن‌های ناهموار جنگیدند، جواز حضور در لیگ یک را به دست آوردند و تیمی با کسب عنوان پرافتخار نایب‌قهرمانی در لیگ دسته اول، بلیت طلایی صعود به لیگ برتر را در مشت خود فشردند. این صعود پلکانی و کاملاً فوتبالی، حالا شخصیتی پول‌الدین به تیم‌زنان استقلال بخشیده است، تیمی که می‌داند برای رسیدن به قله، باید وجب‌به‌وجب زمین را فتح کرد.

بدون شک، قلب تپنده فصل پیش‌رو، برپای نخستین دربی تاریخ فوتبال زنان پایتخت است. تقابلی که از همین حالا سایه سنگین خود را بر سر تمام رقابت‌ها انداخته است. پرسپولیس‌ها که فصل گذشته با

ناکامی مطلق

روبه‌رو شدند و به

چاپ: کارو کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷

نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، نرسیده به روانپهر، پلاک ۱۳۲

نشانی سایت: toseeirani.ir

ایمیل: toseeirani@gmail.com

@tosee_irani

شماره ۲/۱۶۸ / شنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۵ / ۱۴ ذوالقعدة ۱۴۴۷ / می ۲۰۲۶

وزیر مهاجرت کانادا، لینا دیاب موضعی صریح‌تر و تهاجمی‌تر گرفت. تائوس آیت، دبیر مطبوعاتی دیاب در ایمیلی به یاهواسپورت کانادا، با اشاره به بررسی موردی تمام درخواست‌های ویزا اعلام کرد: «دولت واضح و منسجم بوده است؛ مقامات جمهوری اسلامی ایران در کانادا غیرقابل قبول هستند و جایی در کشور ما ندارند.» و این تصمیم را مستقیماً در راستای حفظ امنیت کانادایی‌ها توصیف کرد، حتی زمانی که از گری آنانداسانگاری، وزیر امنیت عمومی درباره پرونده مشخص مهدی تاج سؤال شد. او بار دیگر به قانون حفظ حریم خصوصی استناد کرد تا جزئیات این مداخله امنیتی در یک سفر ورزشی همچنان در هاله‌ای از ابهام باقی بماند.

پرونده هیئت فدراسیون فوتبال ایران، یک اتفاق ایزوله و تصادفی نبود، بلکه بخشی از یک پازل بزرگ‌تر در سیاست‌های مرزی کانادا محسوب می‌شود. داده‌های منتشر شده از سوی CBSA تا پنجم مارس سال جاری میلادی، ابعاد تکان‌دهنده‌ای از یک رویکرد سیستماتیک را نشان می‌دهد. بر اساس این گزارش‌ها، حدود ۱۷۸۰۰ درخواست ویزا صرفاً به دلیل «ارتباط با ایران» و به ظن «عدم پذیرش» مورد بررسی مجدد و موشکافانه قرار گرفته‌اند. خروجی این بررسی‌ها لغو ۳۲۹ ویزا توسط اداره مهاجرت، پنهان‌نگی و شش‌هفتادگی کانادا بوده است. فراتر از آن، CBSA مستقیماً ۱۷۴ پرونده تحقیقاتی را آغاز کرده که از میان پرونده‌های تکمیل‌شده، ۳۲۲ نفر به دلیل ارتباط با نهادهای ایران «غیرقابل قبول» تشخیص داده شده‌اند و حتی یک نفر نیز مستقیماً به ایران دیپورت شده است. این آمار نشان می‌دهد که فیلترهای امنیتی کانادا با حساسیت بی‌سابقه‌ای روی مسافران ایرانی تنظیم شده است. اما آنچه بازگشت مهدی تاج را به یک نقطه عطف تبدیل می‌کند، تقاطع این فیلترهای امنیتی با نهاد‌های بین‌المللی است. اینجا دیگر صحبت از یک شهروند عادی یا یک تاجر نیست؛ صحبت از رئیس فدراسیونی است که با دعوت‌نامه عالی‌ترین نهاد بین‌المللی فوتبال و بلیت‌های خریداری شده توسط آنها، قصد شرکت در یک اجلاس رسمی را داشته است.

اتفاقات فرودگاه پیرسون، بیش از آنکه برای فدراسیون فوتبال ایران یک شکست دیپلماتیک باشد، برای فدراسیون جهانی فوتبال (فیفا) یک زنگ خطر و یک تحقیر ساختاری بود. پلنفرم تحلیلی «استریم لاین» (Streamline) در گزارش خود به درستی به این واقعیت تلخ اشاره کرده است: «این اخراج، فیفا را در موقعیت بسیار متزلزلی قرار می‌دهد. این نهاد حاکم جهانی، به شدت فوتبالیستی را اجرامی‌کند که خواستار بی‌طرفی مطلق سیاسی هستند و اغلب فدراسیون‌های عضو را در صورت مشاهده دخالت دولت در امور فوتبال، تحریم می‌کنند. با این حال، فیفا هیچ اختیاری برای اینکه کردن سیاست‌های مهاجرتی یک دموکراسی غربی مستقل ندارد.» «فیفا سال‌هاست

رتبه ناامیدکننده هفتم بسنده کردند، حالا با تمام قوا به دنبال ساختن تیمی در قوه‌ار قهرمانی هستند تا آبروی از دست رفته را بازگردانند. اما در سویی دیگر میدان، استقلال‌ها با رویکردی تهاجمی و عطشی برای پذیرش برای فتح جام‌ها را مدیدان شده‌اند. رویارویی این دو تفکر و این دو رنگ تاریخی در لیگ زنان، نه تنها یک مسابقه فوتبال، که یک رویداد فرهنگی و ورزشی بی نظیر خواهد بود که هیچ‌ان آن، مرزهای ورزشگاه‌ها را در خواهد نوردید.

در روزهایی که اخبار خوبی از وضعیت مالی حامیان باشگاه استقلال به گوش نمی‌رسد و سایه ریاضت‌اقتصادی صرفه‌جویی بر سر بسیاری از بخش‌های باشگاه سنگینی می‌کند، تیم فوتبال زنان یک استثنای درخشان است. خبرهای واصله از راهروهای باشگاه حاکی از آن است که در میان تمام تیم‌های زنان استقلال، تیم فوتبال در صدر اولویت‌های مدیران قرار گرفته است. اما دلیل این نگاه ویژه چیست؟ پاسخ در یک کلمه خلاصه می‌شود؛ آسیا. با راهاندازی لیگ قهرمانان زنان آسیا، آبی‌ها فرصتی تاریخی برای درخشش در قاره کهن می‌بینند. در حالی که خطر کسر بودجه یا بسته شدن تیمی در حد و اندازه‌های لیگ یک پرسپولیس را رنگان کرده بود، معاونت ورزش زنان استقلال با برنامه‌ریزی مدون، بودجه‌ای قابل توجه و درخور یک مدعی قهرمانی را برای این تیم در نظر گرفته است. هدف مشخص است؛ حضور در کورس مدعیان، بالا بردن جام قهرمانی و در نهایت، رزرو بلیت برای سه‌سپاری را رنگان کرده بود، معاونت ورزش زنان، هر جا که نام استقلال و قهرمانی به میان می‌آید، حواشی نیز جزء جدایی‌ناپذیر ماجراست. اخیراً عباس ترابیان، رئیس پیشین سازمان فوتبال استقلال که پس از پایان قراردادش از مجموعه جدا شده، در ادعایی عجیب عنوان کرده بود که مخالفتش با تغییر سرمربی تیم زنان،

بازگشت تحقیر آمیز هیئت ایرانی از مرز کانادا و صندلی خالی ایران در کنگره فدراسیون جهانی اینفانتینو ایجاد دلگرم‌کننده جیانی اینفانتینو ایجاد کرده است. در حالی که رئیس فیفا با حرارت از حضور بی‌قیدو شرط ایران در جام جهانی ۲۰۲۶ در خاک آمریکا سخن می‌گوید، اتفاقات تورنتو نشان داد که موانع غیرورزشی تاج چه حدی می‌توانند معادلات را بر هم بزنند

که با استناد به اساسنامه خود، استقلال فوتبال از سیاست‌رافریاد می‌زند. اگر دولتی در انتخاب رئیس یک فدراسیون دخالت کند، فیفا با فاصله ششمین تعلق را از نیام می‌کشد. اما وقتی یک دولت، به نام امنیت ملی، مانع از حضور نماینده یک کشور در مجمع عمومی فیفا می‌شود، این نهاد بین‌المللی کاملاً خلع سلاح است. حق مطلق حاکمیت کشورها در کنترل مرزهای‌شان، دیواری است که قوانین فیفا توان عبور از آن را ندارد. این حادثه نشان داد که علی‌رغم تمام ادعاهای جهان‌شمول بودن فوتبال، در نهایت این سیاستمداران و مأموران مرزی هستند که تصمیم می‌گیرند کسی‌کسی روی صندلی‌های یک اجلاس جهانی بنشیند.

بازگشت تحقیر آمیز هیئت ایرانی از مرز کانادا و صندلی خالی ایران در کنگره ونکوور، یک تضاد دراماتیک با اظهارات دلگرم‌کننده جیانی اینفانتینو ایجاد کرده است. در حالی که رئیس فیفا با حرارت از حضور بی‌قیدو شرط ایران در جام جهانی ۲۰۲۶ در خاک آمریکا سخن می‌گوید، اتفاقات تورنتو نشان داد که موانع غیرورزشی تاج چه حدی می‌توانند معادلات را بر هم بزنند. کانادا، به عنوان یکی از میزبانان مشترک جام جهانی آینده، با این اقدام نشان داد که تفکیکی میان دیپلماسی ورزشی و سیاست‌های سخت‌گیرانه مهاجرتی خود قائل نیست. هر چند بازی‌های ایران قرار است در ایالات متحده برگزار شود، اما هم‌سوی سیاست‌های امنیتی در آمریکا شمالی این سؤال بزرگ را ایجاد می‌کند؛ آیا در آستانه جام جهانی ۲۰۲۶، تضمینی وجود دارد که بازیکنان، کادر فنی، خبرنگاران و حتی هواداران ایرانی با سندهای مشابهی در فرودگاه‌های آمریکا یا کانادا روبرو نشوند؟ آنچه در فرودگاه پیرسون رخ داد، فراتر از لغو ویزای سه مدیر ورزشی بود. این یک هشدار زود هنگام بود؛ هشدار ی مبنی بر اینکه در دنیای امروز، توپ فوتبال هر چقدر هم که قدرتمند شود، در نهایت در زمینی فرود می‌آید که خط‌کشی‌های آن را سیاستمداران تعیین کرده‌اند. صندلی خالی ایران در ونکوور، نمادی از این واقعیت است که شمار «فوتبال جهان را متحد می‌کند»، گاهی پشت گیت‌های بازرسی فرودگاه‌ها، رنگ می‌بازد.

دلیل اصلی بر کناری‌اش بوده است. ادعایی که خیلی زود رنگ

باخت و بیشتر به یک بهانه‌جویی برای توجیه پایان همکاری شهابت پیدا کرد. علی تاجرنیا، رئیس هیات‌مدیره استقلال در گفت‌وگو با رسانه‌ها احتیاط این موضوع را رد کرد و شفاف ساخت که هیات‌مدیره هنوز هیچ تصمیم قطعی درباره نیمکت تیم زنان نگرفته است. واقعیت این است که فاصله فنی و تاکتیکی لیگ یک با لیگ برتر، فاصله‌ای نجومی است. مدیران استقلال که رویاهای بزرگی در سر دارند، به خوبی می‌دانند که برای رقابت با غول‌های لیگ برتر، نیاز به تقویت همه‌جانبه کادر فنی دارند.

در این شرایط و در حال حاضر، پرونده انتخاب سرمربی روی میز مدیران باز است و نام‌های بزرگی در اطراف این نیمکت جذاب شنیده می‌شود. جدازت مریم حسن‌زاده که سرمربی موفق豆腐مل اخیر که معمار صعود استقلال بوده و هنوز شانس تمدید قرار داد دارد، در مرزیه جعفری، پرافتخارترین مربی فوتبال زنان ایران که نامش لرزه بر اندام رقبای می‌اندازد، مریم ایراندوست، چهره شناخته‌شده و سرمربی پیشین تیم ملی که تخصص بالایی در جمع کردن تیم‌های پرستاره دارد و مریم جهان‌نجانی، مربی باداش و استراتژیست که می‌تواند وزن نیمکت آبی‌ها را بالا ببرد، گزینه‌های نیمکت استقلال برای فصل آینده هستند.

اگر چه سازمان لیگ هنوز تقویم دقیق رقابت‌ها را منتشر نکرده، اما انبض فوتبال ایران از همین حالا تندتر می‌زند. استقلال با ترکیبی از انگیزه، بودجه مناسب، حمایت مدیران و رویای آسیایی، در نقطه آغاز یک راه پرپیچ‌وخم ایستاده است. فصلی که در آن دختران آبی نه تنها برای پرزوری در مستطیل سبز، بلکه برای ثبت نام خود در تاریخ فوتبال ایران خواهند جنگید. باید منتظر ماند و دید در نهایت کدام ژنرال زن، هدایت این ارتش آبی را در نبرد بزرگ لیگ نوزدهم و آن دربی تاریخی بر عهده خواهد گرفت. تقابلی که بی‌شک، تا سال‌ها در حافظه ورزش ایران ثبت خواهد شد.

اتفاق روز

حس غریبی از یک دوران تمام شده را دارد. پرسپولیس به پیش می‌رود، اما جای خالی شماره هفت، نامدت‌ها در ذهن‌ها باقی خواهد ماند.